

Kadernota 2018

Gemeente Langedijk

Verzonden aan de raad op 6 juli 2017

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Meerjarenperspectief	4
Leeswijzer.....	4
Toelichting Meerjarenperspectief.....	9
Bijlagen.....	23
Meerjareninvesteringsplan.....	24

Inleiding

Hierbij ontvangt u de Kadernota 2018.

In de Kadernota 2018 worden de hoofdpunten van het beleid en de financiële kaders voor de jaren 2018 t/m 2021 weergegeven. Deze nota gaat over de inzet van de beschikbare middelen op hoofdlijnen. De Kadernota wordt opgesteld ter voorbereiding op de Programmabegroting 2018 en het Meerjarenperspectief 2018 - 2021.

In het Meerjarenperspectief van deze Kadernota wordt onderscheid gemaakt in administratief-technische wijzigingen, autonome ontwikkelingen en nieuw beleid. Deze categorieën zijn per onderwerp weergegeven in de tabel Meerjarenperspectief. In de Toelichting Meerjarenperspectief zijn deze categorieën per onderwerp afzonderlijk toegelicht. Tevens worden de toekomstige ontwikkelingen weergegeven die op dit moment nog niet geduid kunnen worden. Dit betekent dat deze ontwikkelingen wel alvast vermeld en toegelicht worden in deze Kadernota, maar dat de financiële consequenties hiervan momenteel nog niet bekend zijn. Er zal nog nader onderzoek verricht worden naar deze toekomstige ontwikkelingen en de eventuele financiële effecten worden bij de begroting meegenomen..

In het Meerjarenperspectief zijn de kapitaallasten van de betreffende vervangingsinvesteringen in één totaal bedrag vermeld. In bijlage I van deze Kadernota is een volledig 'Meerjaren Investeringsplan 2018 - 2021 (MIP)' van de lopende en nieuwe investeringen opgenomen.

De finale besluitvorming over de vaststelling van de budgetten voor investeringen en de extra exploitatiebudgetten vindt plaats bij de integrale besluitvorming over de Programmabegroting 2018.

Meerjarenperspectief

In tabel 1 wordt het Meerjarenperspectief weergegeven. In deze tabel wordt een voordeel aangegeven met een negatief bedrag (-/-) en een nadeel met een positief bedrag (+/+) en in de toelichting Meerjarenperspectief wordt een voordeel aangegeven met een "V" en een nadeel met een "N". In het Meerjarenperspectief van deze Kadernota is onderscheid gemaakt tussen structurele- en incidentele mutaties. De structurele- en incidentele mutaties zijn weer onderverdeeld in administratief-technische wijzigingen, autonome ontwikkelingen en nieuw beleid.

Administratief-technische wijzigingen zijn financieel technisch van aard, dus deze wijzigingen (bijv. correcties van budgetten) vallen niet onder autonome ontwikkelingen of nieuw beleid. Autonome ontwikkelingen zijn onvermijdelijke mutaties waar de Raad géén invloed op heeft. Er is hier géén sprake van een keuzemogelijkheid. Mutaties waar de Raad reeds een besluit over heeft genomen vallen ook onder de autonome ontwikkelingen. Bij nieuw beleid is er wel sprake van een keuzemogelijkheid voor de Raad. In de laatste kolom van tabel 1 Meerjarenperspectief is vermeld of de opgevoerde mutatie nieuw beleid wel of niet is opgenomen in het Collegeprogramma 2014-2018 Samen verantwoordelijk. De administratief-technische wijzigingen, autonome ontwikkelingen en nieuw beleid worden in de Toelichting Meerjarenperspectief per programma nader toegelicht. De mutaties die programma overstijgend zijn worden toegelicht bij Meerdere programma's.

Leeswijzer

In tabel 1 Meerjarenperspectief is onder nr. I Programmabegroting 2017 het laatst vastgestelde saldo Programmabegroting 2017 door de Gemeenteraad weergegeven. Onder nr. II Begrotingssaldo vóór mutaties Kadernota 2018 wordt de beginstand van deze Kadernota gepresenteerd. Vervolgens zijn onder nr. III de mutaties uit de Kaderbrief 2018 vermeld. Nr. IV geeft het begrotingssaldo na de mutaties uit de Kaderbrief 2018 weer. In tabel 1 Meerjarenperspectief wordt onderscheid gemaakt tussen structurele mutaties Kadernota 2018 en incidentele mutaties Kadernota 2018. Deze structurele en incidentele mutaties Kadernota 2018 zijn onderverdeeld in administratief-technische wijzigingen, autonome ontwikkelingen en nieuw beleid. Onder nr. V zijn de structurele mutaties Kadernota 2018 vermeld. Nr. VI heeft betrekking op de voorstellen MIP 2018-2021. Onder nr. VII is het begrotingssaldo na structurele mutaties bestaand beleid weergegeven. Nr. VIII betreft het begrotingssaldo na structurele mutaties (incl. nieuw beleid) Kadernota 2018. Onder nr. IX zijn de incidentele mutaties Kadernota 2018 beschreven en ten slotte is onder nr. X het totale begrotingssaldo na structurele en incidentele mutaties Kadernota 2018 gepresenteerd.

Tabel 1: Meerjarenperspectief

(bedragen x € 1.000)

Programma	Nr.	Onderwerp	2018	2019	2020	2021	Opgenomen in Collegeprogramma 2014 - 2018
	I	Programmabegroting 2017	-404	-141	-135	-135	
		Extra budget vaartoezicht n.a.v. amendement	20	20	20	20	
	II	Begrotingssaldo vóór mutaties Kadernota 2018	-384	-121	-115	-115	
	III	Mutaties Kaderbrief 2018					
Meerdere programma's	1	Actualisatie prijsstijging 2017	-20	-20	-20	-20	
Meerdere programma's	2	Actualisatie loonstijging 2017	86	86	86	86	
Meerdere programma's	3	Bijdragen GR-en	75	75	75	75	
		Totaal mutaties Kaderbrief 2018	141	141	141	141	
	IV	Begrotingssaldo na mutaties Kaderbrief 2018	-243	20	26	26	
	V	Structurele mutaties Kadernota 2018					
		Administratief-technische wijzigingen					
Meerdere programma's	1	Meerjaren Onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen	6	8	18	25	
Meerdere programma's	2	Act. kapitaallasten n.a.v. Jaarstukken 2016 en vernieuwde BBV	985	757	674	715	
Alg. dekkingsmiddelen	3	Reserve Maatschappelijk nut	-985	-757	-674	-715	
		Totaal administratief-technische wijzigingen	6	8	18	25	
		Autonome ontwikkelingen					
Meerdere programma's	1	Aanpassen subsidies	22	22	22	22	
Meerdere programma's	2	Bijdrage Cocensus	7	7	7	7	
Meerdere programma's	3	Aanpassingen ramingen grondexploitaties en dekkingen kapitaallasten	-69	-80	-75	-78	
Besturen en burgers	4	Informatieveiligheid en privacy	90	90	90	90	
Milieu	5	Uitvoeringsprogramma RUD NHN	15	15	15	15	
Openbare ruimte	6	Areaaluitbreiding	29	65	138	262	
Sociaal Domein	7	Onderhoud WMO – Jeugdhulp Applicatie	25	25	25	25	
Sociaal Domein	8	Meicirculaire 2017 Integratie uitkering Sociaal Domein	56	60	117	183	

Alg. dekkingsmiddelen	9	Algemene Uitkering: Meicirculaire 2017	-1.291	-1.318	-1.305	-1.375	
Alg. dekkingsmiddelen	10	Algemene Uitkering: Decembercirculaire 2016	-15	-11	-12	-12	
Alg. dekkingsmiddelen	11	Algemene Uitkering: DU Armoedebestrijding kinderen	-112	-112	-112	-112	
		Totaal autonome ontwikkelingen	-1.243	-1.237	-1.090	-973	
	VI	Voorstellen MIP 2018-2021					
Meerdere programma's	1	Actualisatie kapitaallasten n.a.v. mutaties MIP 2018-2021	-23	91	166	388	
		Totaal voorstellen MIP 2018-2021	-23	91	166	388	
	VII	<u>Begrotingssaldo na structurele mutaties bestaand beleid</u>	<u>-1.503</u>	<u>-1.118</u>	<u>-880</u>	<u>-534</u>	

	VII	Begrotingssaldo na structurele mutaties bestaand beleid	-1.503	-1.118	-880	-534	
		Mogelijke keuzes bij de Begroting 2018					
		Nieuw beleid					
Veiligheid	1	Inzet BOA's	0	50	50	50	Ja
Economie	2	Dienstverleningsovereenkomst Ontwikkelingsbedrijf NHN	6	6	6	6	Ja
Cultuur	3	Coördinatie deelname cultuuractiviteiten	20	20	20	20	Nee
Milieu	4	Wijkaanpak duurzaamheid en energiebesparing	50	50	50	50	Nee
Ruimtelijke ordening	5	Langedijk ontwikkelt met water	478	414	415	416	Ja/Nee
Sociaal Domein	6	Armoedebestrijding onder kinderen	112	112	112	112	Nee
Sociaal Domein	7	Mantelzorgcompliment	50	50	50	50	Nee
Openbare ruimte	8	Toeristische voorzieningen	8	8	10	13	Ja
Openbare ruimte	9	Verhogen kwaliteitsniveau openbare ruimte van C naar B	667	667	667	667	Ja
		Totaal nieuw beleid	1.391	1.377	1.380	1.384	
	VIII	Begrotingssaldo na structurele mutaties (incl. nieuw beleid) Kadernota 2018	-112	259	500	850	
	IX	Incidentele mutaties Kadernota 2018					
		Administratief-technische wijzigingen					
Meerdere programma's	1	Vervangingen gemeentelijke gebouwen	0	0	0	56	
Openbare ruimte	2	Vervanging Kunstwerken	20	10	45	0	
Alg. dekkingsmiddelen	3	Reserve automatisering	0	0	0	270	
		Totaal administratief-technische wijzigingen	20	10	45	326	
		Autonome ontwikkelingen					
Besturen en burgers	1	Vernieuwde opleidingstructuur Burgerzaken	25	0	0	0	
Ruimtelijke ordening	2	Kosten project omgevingswet 2018-2021	150	97	97	0	
Openbare ruimte	3	Aanvulling jaarschijven o.b.v. beheerplan water 2014- 2017	0	20	73	77	
Alg. dekkingsmiddelen	4	Precariobelasting	-1.691	-1.691	-1.691	-1.691	
Alg. dekkingsmiddelen	5	Kosten invordering precariobelasting	100	100	0	0	
		Totaal autonome ontwikkelingen	-1.416	-1.474	-1.521	-1.614	

		Mogelijke keuzes bij de Begroting 2018					
		Nieuw beleid					
Economie	1	Dienstverleningsovereenkomst Ontwikkelingsbedrijf NHN	5	0	0	0	Ja
Economie	2	Economische visie Langedijk	30	0	0	0	Ja
		Totaal nieuw beleid	35	0	0	0	
		Afrondingsverschillen	-2	0	0	0	
	X	Totale begrotingssaldo na structurele en incidentele mutaties Kadernota 2018	-1.475	-1.205	-976	-438	

Toelichting Meerjarenperspectief

I Programmabegroting 2017

Het saldo van de Programmabegroting 2017 is het laatst vastgestelde saldo door de Gemeenteraad.

Extra budget vaartoezicht n.a.v. amendement

Naar aanleiding van het aangenomen amendement bij de behandeling van de begroting 2017 heeft de Gemeenteraad structureel € 20.000 beschikbaar gesteld voor het in stand houden van vaartoezicht. Deze mutatie is reeds verwerkt in de begroting (structureel € 20.000 N).

II Begrotingssaldo vóór mutaties Kadernota 2018

Dit saldo is het begin van het financiële Meerjarenperspectief in de Kadernota 2018. Bovengenoemd extra budget van structureel € 20.000 voor vaartoezicht n.a.v. amendement is hierin meegenomen.

III Mutaties Kaderbrief 2018

Meerdere programma's

1. *Actualisatie prijsstijging 2017*

Het inflatiecijfer voor 2017 is geraamd op 0,9%. Aangezien het prijsindexcijfer voor 2018 momenteel nog niet bekend is wordt voor 2018 e.v. het prijsindexcijfer 2017 van 0,9% gehanteerd. Een inflatiecorrectie met 0,9% betekent een structurele verhoging voor 2017 e.v. van de betreffende budgetten met in totaal € 115.000. In de programmabegroting 2017 was reeds rekening gehouden met de structurele prijsstijging van € 135.000. Deze prijsstijging was dus € 20.000 te hoog en wordt structureel in deze Kadernota naar beneden bijgesteld (structureel € 20.000 V).

2.. *Actualisatie loonstijging 2017*

Per 1 januari 2017 geldt een salarisstijging van 0,4% vanwege nieuwe CAO-afspraken. Daarnaast zijn de pensioenpremies per 1 januari 2017 met 1,61% gestegen. Aangezien de salarisstijging en de stijging van de pensioenpremies voor 2018 e.v. op dit moment nog niet bekend zijn worden voor 2018 e.v. de salarisstijging en de stijging van de pensioenpremies 2017 van respectievelijk 0,4% en 1,61% gehanteerd. Dit betekent voor een salarisstijging van 0,4% een structurele verhoging voor 2017 e.v. van € 42.000 en voor pensioenpremies een structurele verhoging van € 171.000. Hiermee komt de totale loonstijging (incl. stijging pensioenpremies) op € 213.000. In de programmabegroting 2017 was reeds rekening gehouden met een structurele loonstijging van € 127.000. In deze Kadernota zal de loonstijging vanaf 2017 e.v. met een mutatie van € 86.000 (€ 213.000 - € 127.000) structureel worden verhoogd (structureel € 86.000 N).

3. *Bijdrage GR-en*

Voor de bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen is een index van 3,02% voor 2018 e.v. opgenomen. Hiertoe heeft het college besloten op 14 februari 2017 (structureel € 75.000 N).

IV Begrotingssaldo na mutaties Kaderbrief 2018

Het begrotingssaldo na de mutaties uit de Kaderbrief 2018 vertoont in 2018 een positief resultaat. Vanaf 2019 e.v. is het begrotingssaldo licht negatief (€ 243.000 V in 2018, € 20.000 N in 2019, € 26.000 N in 2020 en € 26.000 N in 2021).

V Structurele mutaties Kadernota 2018

Administratief-technische wijzigingen

Meerdere programma's

1. *Meerjaren Onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen*

Naar aanleiding van de jaarlijkse inspectie is een aantal onderhoudsbudgetten structureel geactualiseerd en is de eerstvolgende jaarschijf van de meerjarenbegroting (2021) ingevuld (€ 6.000 N in 2018, € 8.000 N in 2019, € 18.000 N in 2020 en € 25.000 N in 2021).

2. *Actualisatie kapitaallasten n.a.v. Jaarstukken 2016 en vernieuwde BBV*

De kapitaallasten zijn geactualiseerd n.a.v. de Jaarstukken 2016 en in overeenstemming gebracht met het BBV. De kostenstijging is een gevolg van hogere afschrijvingslasten. De verplichte toepassing van het renteomslagpercentage op de annuïtaire afschrijvingsmethode ligt hieraan ten grondslag (€ 985.000 N in 2018, € 757.000 N in 2019, € 674.000 N in 2020 en € 715.000 N in 2021).

Algemene dekkingsmiddelen

3. *Reserve Maatschappelijk nut*

In de reserve Maatschappelijk nut zijn nog middelen beschikbaar. Vanwege de wijzigingen in het BBV is het niet meer toegestaan om investeringen met een maatschappelijk nut in een keer te dekken uit deze reserve, maar investeringen met een maatschappelijk nut moeten worden geactiveerd. De hogere afschrijvingslasten die zijn ontstaan door toepassing van het renteomslagpercentage worden gedekt uit deze reserve (€ 985.000 V in 2018, € 757.000 V in 2019, € 674.000 V in 2020 en € 715.000 V in 2021).

Autonome ontwikkelingen

Meerdere programma's

1. *Aanpassen subsidies*

Voor de reguliere subsidies is in de Kaderbrief een inflatiecomponent van 0,9% voor 2018 opgenomen. Deze is toegepast waarbij is gekeken naar de relevantie van het toepassen van deze verhoging (structureel € 22.000 N).

2. *Bijdrage Cocensus*

De jaarlijkse bijdrage wordt aangepast aan de bijdrage zoals deze is opgenomen in de Ontwerpbegroting 2018 van Cocensus. Omdat de jaarlijkse bijdrage onder andere wordt afgewikkeld op de producten huishoudelijk afval en riolering en mutaties op deze producten worden verrekend met de betreffende voorziening, is het saldo van de mutatie structureel lager dan zoals deze is opgenomen in de begroting van Cocensus (structureel € 7.000 N).

3. *Aanpassingen ramingen Grondexploitaties en dekkingen kapitaallasten*

Met de aanpassingen in het BBV is het niet langer mogelijk een deel van de verkoopopbrengst grondverkoop toe te voegen aan de reserve Bovenwijkse voorzieningen. Daarnaast zijn de dekkingen van kapitaallasten aangepast door de toepassing van het rente omslagpercentage op investeringen met een annuïtaire afschrijvingsmethode (€ 69.000 V in 2018, € 80.000 V in 2019, € 75.000 V in 2020 en € 78.000 V in 2021).

Programma Besturen en burgers

4. *Informatieveiligheid en privacy*

Per 25 mei 2018 geldt de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Vanaf dit moment zijn gemeenten verplicht een functionaris voor de gegevensbescherming (FG) aan te stellen. Dit is iemand die binnen de organisatie toezicht houdt op de toepassing en naleving van de AVG (structureel € 90.000 N).

Programma Milieu

5. *Uitvoeringsprogramma RUD NHN*

De werkzaamheden die door de RUD NHN dienen te worden uitgevoerd zijn toegenomen doordat het bedrijvenbestand is gegroeid en meer aanvragen/meldingen worden ingediend. De kosten van deze werkzaamheden zijn daardoor structureel toegenomen (structureel € 15.000 N).

Programma Openbare ruimte

6. *Areaaluitbreiding*

Door afronding van verschillende (woningbouw)locaties wordt het openbaar gebied vergroot. Een groot deel van de benodigde extra budgetten en bijbehorende extra inkomsten uit OZB is al in de meerjarenraming opgenomen. Doordat de uitvoering van het Veilingterrein en Vroonermeerplas sneller gaat dan eerder in de fasering was meegenomen, worden deze ramingen geactualiseerd. Voor Westerdel geldt dat de jaarschijven 2020 en 2021 (en structureel) nog niet juist waren opgenomen (€ 29.000 N in 2018, € 65.000 N in 2019, € 138.000 N in 2020 en € 262.000 N in 2021).

Programma Sociaal Domein

7. *Onderhoud WMO – Jeugdhulp Applicatie*

Vanuit het Sociaal Domein is regelmatig behoefte aan de structurele inzet van consultancy (werkplekbegeleiding) bij het gebruik en het beheer van de WMO – Jeugdhulp applicatie Suites voor het Sociaal Domein (voorheen GWS4all) (structureel € 25.000 N).

8. *Meicirculaire 2017 Integratie uitkering Sociaal Domein*

In tabel 2 zijn de structurele bedragen van de Integratie uitkering Sociaal Domein uit de Meicirculaire vermeld. Tevens zijn deze budgetten gecorrigeerd met een actualisatie van de budgetten Jeugd en Begeleiding.

Tabel 2: Integratie uitkering Sociaal Domein

(bedragen x € 1.000).

	2018	2019	2020	2021
Integratie uitkering Sociaal Domein	606	610	667	733
Actualisatie budgetten Jeugd en WMO begeleiding	-550	-550	-550	-550
Lasten IU Sociaal Domein ten laste van programma Sociaal Domein	56	60	117	183

Integratie uitkering Sociaal Domein:

De uit de Meicirculaire 2017 voortvloeiende bedragen voor de Integratie uitkering Sociaal Domein zijn budgettair neutraal opgenomen in de Kadernota 2018. De structurele lasten voor de Integratie uitkering zijn opgenomen in het programma Sociaal Domein, terwijl de structurele baten zijn opgenomen onder Algemene dekkingsmiddelen (zie tabel 3 Verloop algemene uitkering bij mutatie 9 Algemene uitkering: Meicirculaire 2017).

Actualisatie budgetten Jeugd en WMO begeleiding:

De budgetten voor zorginkoop en bedrijfsvoeringkosten zijn structureel aangepast aan de hand van het bedrag dat de gemeente van het Rijk ontvangt voor uitvoering van de WMO en Jeugdzorg taken. De lasten en baten dienen budgettair neutraal in de begroting te zijn opgenomen. Bij de jaarrekening worden gerealiseerde tekorten of overschotten op deze taken vereffend met de reserve Sociaal Domein ("het vierkant"). De in de begroting opgenomen lasten waren hoger dan de baten. Dit is veroorzaakt omdat bij een eerdere begroting de baten wel structureel verlaagd waren, maar de lasten niet. Door de lasten structureel met € 550.000 te verlagen in de begroting zijn de lasten en baten weer in evenwicht.

Lasten IU Sociaal Domein ten laste van programma Sociaal Domein:

In tabel 2 Integratie uitkering Sociaal Domein zijn tevens de lasten IU Sociaal Domein weergegeven die structureel ten laste gebracht worden van het programma Sociaal Domein (€ 56.000 N in 2018, € 60.000 N in 2019, € 117.000 N in 2020 en € 183.000 N in 2021).

Algemene dekkingsmiddelen

9. *Algemene uitkering: Meicirculaire 2017*

Op 1 juni jongstleden is de meicirculaire verschenen. Omdat er nog geen nieuw kabinet gevormd is, is deze circulaire beleidsarm. Wat er over blijft zijn mutaties als gevolg van loon- en prijsstijgingen, zowel in de Algemene uitkering als bij het Sociaal Domein. Hierdoor stijgen de rijksuitgaven en dus ook de Algemene uitkering. Hieronder treft u in tabel 3 een overzicht aan van het verloop van de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds voor de gemeente Langedijk. Zoals bekend is in 2015 de Integratie uitkering (IU) Sociaal Domein aan de Algemene uitkering toegevoegd. Omdat de IU Sociaal Domein dient als voeding voor het programma Sociaal Domein wordt deze apart weergegeven.

Tabel 3: Verloop algemene uitkering

(bedragen x € 1.000).

Verloop algemene uitkering	2018		2019		2020		2021	
	Alg. uitk.	IU Sociaal domein	Alg. uitk.	IU Sociaal domein	Alg. uitk.	IU Sociaal domein	Alg. uitk.	IU Sociaal domein
Stand Decembercirculaire 2016	-20.165	-9.367	-20.370	-9.306	-20.563	-9.244	-20.563	-9.244
Stand Meicirculaire 2017	-20.950	-9.973	-21.180	-9.916	-21.305	-9.911	-21.309	-9.977
Saldo Algemene uitkering na Meicirculaire 2017	-785	-606	-810	-610	-742	-667	-746	-733
Taakmutaties (reserveren voor betreffende taak)	31	0	35	0	35	0	35	0
DU WMO huishoudelijke hulp	69	0	67	0	69	0	69	0
Effect Meicirculaire 2017	-685	-606	-708	-610	-638	-667	-642	-733

Integratie uitkering Sociaal Domein:

De Integratie uitkering Sociaal Domein (IU Sociaal Domein) zal conform staand beleid budgettair neutraal verwerkt worden in het "vierkant" Sociaal Domein. De lasten van de IU Sociaal Domein zijn opgenomen in het programma Sociaal Domein (zie mutatie 8. Meicirculaire 2017 Integratie uitkering Sociaal Domein).

Taakmutaties:

- Beëindigen betalingen derden: in 2018 € 31.000 extra, vanaf 2019 € 35.000 structureel extra.

Vanaf 2018 vinden geen rechtstreekse betalingen vanuit het Gemeentefonds aan de VNG meer plaats. Eerder gemaakte reserveringen vallen vrij, het gaat om € 31.000 structureel. Deze gelden kunnen worden gebruikt ter dekking van de bijdrage aan het Fonds Gemeentelijke Uitvoering dat de VNG gaat instellen. Met ingang van 2019 komt er € 4.000 structureel bij vanwege een soortgelijke reden bij de Waarderingskamer.

DU Wmo huishoudelijke hulp:

Naast de loon-, prijs- en volumebijstelling is de tranche extramuralisering 2018 toegekend. Bovendien worden gemeenten gecompenseerd voor de vervallen ouderentoeslag.

Effect Meicirculaire 2017:

In tabel 3 Verloop Algemene uitkering is het structurele effect van de Meicirculaire 2017 vermeld. Het effect Meicirculaire 2017 bestaat uit een deel Algemene uitkering en een deel IU Sociaal Domein. Het totale effect Meicirculaire 2017 bedraagt € 1.291.000 V (€ 685.000 V + € 606.000 V) in 2018, € 1.318.000 V (€ 708.000 V + € 610.000 V) in 2019, € 1.305.000 V (€ 638.000 V + 667.000 V) in 2020 en € 1.375.000 V (€ 642.000 V + € 733.000 V) in 2021.

10. *Algemene Uitkering: Decemercirculaire 2016*

De meerjarige gevolgen van de decemercirculaire 2016 worden hierbij verwerkt (€ 15.000 V in 2018, € 11.000 V in 2019, € 12.000 V in 2020 en € 12.000 V in 2021).

11. *Algemene Uitkering: DU Armoedebestrijding onder kinderen*

In de decemercirculaire 2016 is een decentralisatie uitkering opgenomen voor armoedebestrijding onder kinderen. De lasten zijn opgenomen onder 'nieuw beleid' (structureel € 112.000 V).

VI Voorstellen MIP 2018-2021

Meerdere programma's

1. *Actualisatie kapitaallasten n.a.v. mutaties MIP 2018-2021*

In het MIP 2018-2021 worden bestaande plannen aangepast en nieuwe kredietaanvragen opgevoerd. (€ 23.000 V in 2018, € 91.000 N in 2019, € 166.000 N in 2020 en € 388.000 N in 2021).

VII Begrotingssaldo na structurele mutaties bestaand beleid

Het begrotingssaldo na structurele mutaties bestaand beleid vertoont in de jaren 2018 t/m 2021 een positief resultaat. Dit begrotingssaldo is aflopend (€ 1.503.000 V in 2018, € 1.118.000 V in 2019, € 880.000 V in 2020 en € 534.000 V in 2021).

Nieuw beleid

Programma Veiligheid

1. *Inzet BOA's*

De eerste resultaten van de inzet van de BOA's zoals toezicht op parkeren, hondenoverlast e.d. dienen zich aan. Het college wil de inzet van BOA's structureel vanaf 2019 borgen in de begroting en de meerjarenraming (structureel € 50.000 N vanaf 2019).

Programma Economie

2. *Dienstverleningsovereenkomst Ontwikkelingsbedrijf NHN*

Besluitvorming ziet op de continuering van de regionale samenwerking op het gebied van economie en vestigingsklimaat via het Ontwikkelingsbedrijf NHN. In de nieuwe periode (2018-2025) wordt erop ingezet om iets meer activiteiten te ondernemen. Tevens wordt de vaste bijdrage aan het zogenoemde lobby-overleg geïntegreerd opgenomen in de bijdrage ONHN. Daarom wordt de 'vaste' bijdrage verhoogd en is het extra bedrag in de Kadernota opgenomen (structureel € 6.000 N).

Programma Cultuur

3. *Coördinatie deelname cultuuractiviteiten*

In het programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK)2013-2016 zijn voor het basisonderwijs de leerlijnen Erfgoed, Muziek en Expressie ontwikkeld. Voor een structurele borging (€ 5.000) en aansluiting van deze leerlijnen op het bestaande cultuuraanbod en mogelijk nieuwe initiatieven is coördinatie nodig (€ 15.000 structureel). De wijze waarop dit gefaciliteerd kan worden, wordt in 2017 onderzocht (structureel € 20.000 N).

Programma Milieu

4. *Wijkaanpak duurzaamheid en energiebesparing*

In de wijkaanpak duurzaamheid en energiebesparing komen twee beleidsvelden bij elkaar:

In het beleidsplan Langedijk CO₂-neutraal en in regionale afspraken is vastgesteld dat Langedijk in 2035 CO₂-neutraal wil zijn en in aanloop daar naartoe in 2020 20% energie wil besparen.

Dat sluit goed aan bij het rijksbeleid om in 2050 alle woningen te verwarmen zonder gebruik van aardgas.

Voor die opgave is het van belang dat er nu al structureel geïnitieerd wordt dat woningeigenaren hun woning (veel) energiezuiniger maken.

Eén aspect daarvan is de wijkaanpak energiebesparing. In de wijkaanpak wordt in een doorgaand proces jaarlijks bij 2 wijken in Langedijk daar de aandacht op gevestigd. Dat gebeurt door een warmtescan van een voorbeeldwoning; bijeenkomsten met woningeigenaren; uitleg van concrete maatregelen die mogelijk zijn bij de specifieke typen woningen; aandacht voor de mogelijkheden van woningaanpassingen om langer in de woning te kunnen blijven wonen.

Dit heeft in 2016 en 2017 gedraaid en is grotendeels gefinancierd door de VNG-Energiebudget. Dat budget is nu niet meer beschikbaar. In de (concept) RAP2.0 is dit als onderwerp opgenomen. Om de wijkaanpak voort te zetten is € 50.000 per jaar nodig. (structureel € 50.000 N).

Programma Ruimtelijke Ordening

5. *Langedijk ontwikkelt met water*

Langedijk ontwikkelt met water is een ontwikkelstrategie. Door een analyse van de ingebrachte ideeën, consultatie, debat en bestaand beleid is gekomen tot een visie en aanpak. De visie is verwoord in zeven ambities. De aanpak bestaat daaruit dat Langedijk gezamenlijk met andere partners de ambities verwezenlijkt. De ontwikkelstrategie krijgt inhoud met het programma Langedijk ontwikkelt met water. waaronder een breed scala aan activiteiten en projecten zijn geschaard. Het programma is gebaseerd op de actie- en projectenlijst 'Langedijk ontwikkelt met water'.

Stap voor stap wordt de financiële onderbouwing voor beoogde doelen bereikt en zichtbaar gemaakt. De eerste activiteit die daartoe wordt ondernomen is naast het opstellen van een programmaplan een financiële maatschappelijke kosten-baten analyse. Naar gelang ontwikkelingen vindt jaarlijks, indien gewenst, bijstelling plaats van de beoogde activiteiten en investeringen voor het komende jaar. Voor het regisseren van het programma en het realiseren van de projecten zijn de eerste drie tot maximaal vijf jaar middelen nodig. Aanvullend worden de mogelijkheden voor co-creatie en financiering verder uitgewerkt. Daarbij wordt de samenwerking gezocht met andere overheden, organisaties en particulieren. In de meerjarenbegroting willen we rekening houden met een structurele netto post van in totaal € 500.000 vanaf 2018. Dit bedrag is voor de kosten van regie en organisatie van de ontwikkelstrategie (D) en voor de kapitaallasten van de investeringen (G). Alle investeringen worden aan de raad, via het MIP of via een separaat voorstel, ter besluitvorming voorgelegd (€ 478.000 N in 2018, € 414.000 N in 2019, € 415.000 N in 2020 en € 416.000 N in 2021).

In tabel 4 is aangegeven waar deze stelpost voor is bedoeld.

Tabel 4: Langedijk ontwikkelt met water

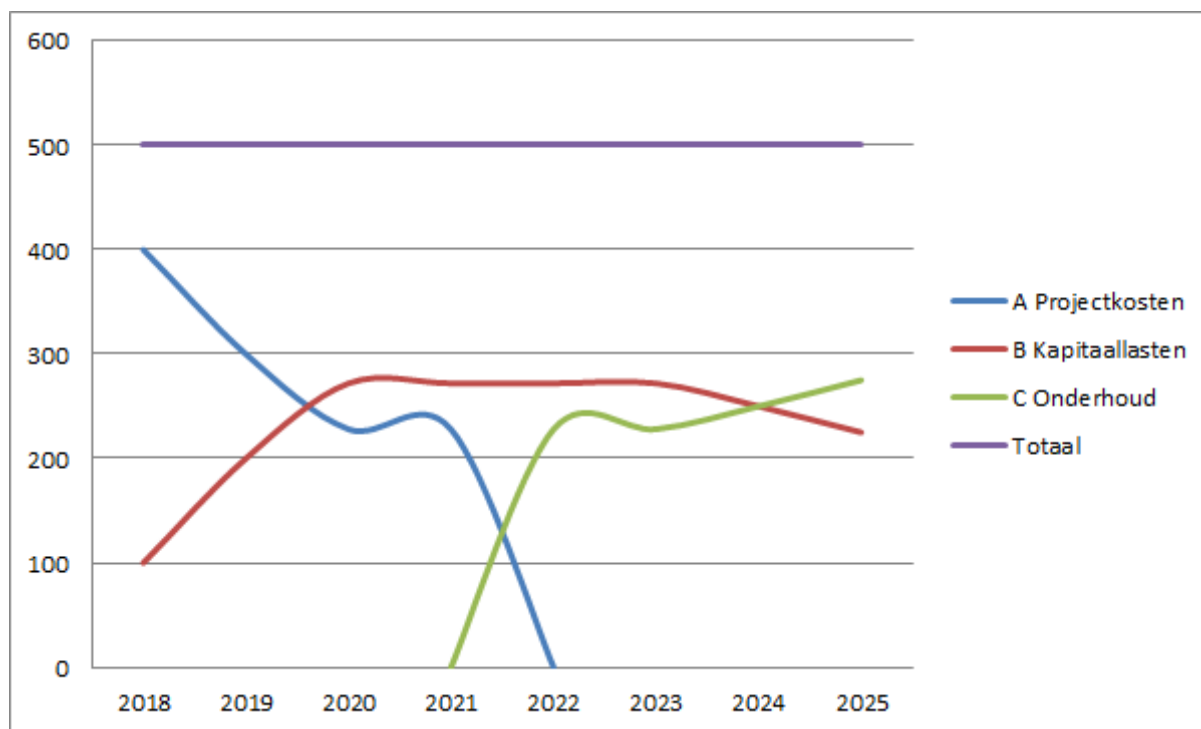
(bedragen x € 1.000).

		2018	2019	2020	2021
Kosten van regie en ondersteuning (intern en extern)	A	193	198	198	198
Laaghangend fruit en kleinere projecten (< € 25.000)	B	130	30	30	30
Onderzoeks- en plankosten voor nog te specificeren projecten	C	155			
Totale organisatie- en voorbereidingskosten	D	478	228	228	228
Kapitaallasten al in MIP opgenomen projecten	E	22	86	85	84
Ruimte voor kapitaallasten van nog uit te werken en daarna door de raad vrij te geven investeringsprojecten	F		186	187	188
Totaal kapitaallasten	G	22	272	272	272
Totaal Langedijk ontwikkelt met water		500	500	500	500

In grafiek 1 is de ontwikkeling van de kosten voor project Langedijk Ontwikkelt met Water weergegeven. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen projectkosten, kapitaallasten en onderhoudslasten. De projectkosten worden in de eerste paar jaar gemaakt en zijn aflopend. De kapitaallasten zijn eerst oplopend, daarna redelijk stabiel en vervolgens weer aflopend. De onderhoudslasten starten pas na een aantal jaren en zijn in de jaren daarna oplopend.

Grafiek 1: Langedijk ontwikkelt met water

(bedragen x € 1.000)

Programma Sociaal Domein

6. *Armoedebestrijding onder kinderen*

Om het reeds door de gemeenteraad vastgestelde beleidskader minimabeleid financieel structureel mogelijk te maken stellen we voor de decentralisatie uitkering Armoedebestrijding onder kinderen in te zetten. Bij de decembercirculaire 2016 is voor Langedijk structureel een bedrag beschikbaar gesteld van € 113.869. Dit beschikbaar gestelde bedrag is niet geormerkt voor dit doel maar er wordt wel aanbevolen dit aan te wenden voor armoedebestrijding onder kinderen (structureel € 112.000 N).

7. *Mantelzorgcompliment*

Gemeenten krijgen vanaf 2016 structureel geld voor het mantelzorgondersteuning en –waardering (2017: €129.458). Dit budget is niet geormerkt en kunnen gemeenten naar eigen inzicht invullen. De ondersteuning gaat bijvoorbeeld over respijtzorg, of innovatieve samenwerking tussen zorgprofessionals en mantelzorgers. De waardering is het mantelzorgcompliment en de jaarlijkse waarderingsweek. Het compliment willen wij regelen via een minimale variant: idee is om jaarlijks een mantelzorgcompliment te geven van € 100,- per mantelzorger. De jaarlijkse waarderingsweek voor vrijwilligers is in Langedijk ook voor mantelzorgers. Mantelzorgers en cliëntenraad Langedijk hebben herhaaldelijk aangegeven dat het mantelzorgcompliment zeer gewenst is bij mantelzorgers. (structureel € 50.000 N).

Programma Openbare ruimte

8. *Toeristische voorzieningen*

In de Economische Visie is Recreatie en Toerisme als een sector van economische betekenis benoemd. De toeristische infrastructuur is de afgelopen jaren gestaag uitgebreid met fiets, vaar- en wandelroutes, lokale en bovenregionale marketing en promotie. Het jaarlijkse budget voor deze voorzieningen wordt vanaf 2017 structureel aangewend voor deze voorzieningen. Doordat het budget voor een deel structureel is bestemd is verhoging van het budget gewenst zodat gewenste nieuwe initiatieven opgepakt kunnen worden (€ 8.000 N in 2018, € 8.000 N in 2019, € 10.000 N in 2020 en € 13.000 N in 2021).

9. *Verhogen kwaliteitsniveau openbare ruimte van C naar B*

Bij het uitwerkingsplan 2017 van de strategische beheervisie openbare ruimte is aangegeven dat het (langdurige) onderhouden van de openbare ruimte op kwaliteitsniveau C niet alleen leidt tot een verslechterde technische kwaliteit en beeldkwaliteit maar bovendien op den duur leidt tot versnelde afschrijving van de objecten. Om dit te voorkomen is verhoging van het kwaliteitsniveau noodzakelijk. De financiële consequentie hiervan bedraagt in totaal € 666.574 (structureel € 667.000 N).

In tabel 5 is voor de verschillende arealen de prioritering aangegeven. Onderstaande prioritering is nader toegelicht in het uitwerkingsplan van de strategische beheervisie die op 9 mei 2017 door de Raad is vastgesteld.

Tabel 5: Verschillen arealen met prioritering

(bedragen x € 1.000).

	2018	2019	2020	2021
1. Areaal grijs (wegen)	207	207	207	207
2. Areaal blauw (water)	29	29	29	29
3. Areaal rood (gebouwen)	285	285	285	285
4. Areaal groen (groen)	146	146	146	146
Totaal	667	667	667	667

VIII Begrotingssaldo na structurele mutaties (incl. nieuw beleid) Kadernota 2018

Het begrotingssaldo na structurele mutaties Kadernota 2018 (incl. nieuw beleid) laat een oplopend negatief resultaat zien, omdat het nieuw beleid structureel ca. € 1.400.000 bedraagt (€ 112.000 V in 2018, € 259.000 N in 2019, € 500.000 N in 2020 en € 850.000 N in 2021).

IX Incidentele mutaties Kadernota 2018

Administratief-technische wijzigingen

Meerdere programma's

1. *Vervangingen gemeentelijke gebouwen*

Uit het Meerjarenonderhoudsplan komt een aantal vervangingen voor het jaar 2021 naar voren. De meeste hiervan worden opgenomen in het MIP. Vervangingen kleiner dan € 25.000 per gebouw worden (vooruitlopend op het nog vast te stellen vernieuwde activabeleid) opgenomen in de exploitatie (€ 56.000 N in 2021).

Programma Openbare ruimte

2. *Vervanging Kunstwerken*

Uit de inspecties die eind 2016 zijn gehouden blijkt dat voor een aantal kunstwerken (steiger Amelsgroet, brug Rosmolen, landhoofd oude spoorbrug en damwand vaarduiker Boeier) vervanging noodzakelijk is. Het betreft kleinere bedragen die voorheen geactiveerd werden. Bij het binnenkort vast te stellen activabeleid wordt de grens voor het activeren van vervangingen op € 25.000 gezet. Daarop vooruitlopend worden de geconstateerde vervangingen als kosten van groot onderhoud opgenomen (€ 20.000 N in 2018, € 10.000 N in 2019 en € 45.000 N in 2020).

Algemene Dekkingsmiddelen

3. *Reserve automatisering*

In de Programmabegroting 2017 is besloten te stoppen met de systematiek van storten in en onttrekken aan de reserve Automatisering. In de periode 2017-2020 worden nog de extra exploitatielasten (€ 119.000) van I&A ten laste van het resterende saldo gebracht. Uiterlijk in 2020 wordt beoordeeld wat met het restantsaldo moet gebeuren. De geraamde onttrekking in 2021 is ten onrechte opgenomen (kopie van jaarschijf 2020) en wordt afgeraamd (€ 270.000 N in 2021).

Autonome ontwikkelingen

Programma Besturen en burgers

1. *Vernieuwde opleidingsstructuur Burgerzaken*

Deze opleidingskosten zijn noodzakelijk om te voldoen aan de wettelijke eisen die nu gelden voor bestrijding ID en adresfraude. Medewerkers moeten hiervoor een fors opleidingstraject volgen (€ 25.000 N in 2018).

Programma Ruimtelijke Ordening

2. *Kosten project Omgevingswet 2018-2020*

Er is door de projectgroep, met de kennis van nu, een inschatting gemaakt van de kosten over de jaren 2018, 2019 en 2020. Niet meegenomen zijn de kosten van I&A incidenteel en structureel. Voor het onderdeel Informatisering is nog veel onduidelijk waardoor voor de langere termijn nu nog geen zinnige prognose gegeven kan worden. In de loop van dit jaar moet meer duidelijk worden (€ 150.000 N in 2018, € 97.000 N in 2019 en € 97.000 N in 2020).

Programma Openbare ruimte

3. *Aanvulling jaarschijven o.b.v. beheerplan water 2014-2017*

De kosten die in het beheerplan water zijn opgenomen voor het opstellen van een baggerplan in 2019 en het vernieuwen van het beheerplan in 2020 zijn nog niet opgenomen in de meerjarenbegroting (€ 20.000 N in 2019, € 73.000 N in 2020 en € 77.000 N in 2021).

Algemene Dekkingsmiddelen

4. *Precariobelasting*

Met het goedkeuren van de wet voor precario en de daarbij behorende overgangstermijn is het voor Langedijk mogelijk om tot 2021 precario te heffen. Uit voorzichtigheid was vorig jaar de opbrengst uit de begroting gehaald. Voor de meerjarenbegroting kan deze opbrengst derhalve weer worden opgevoerd. De opbrengst is € 1.691.000. Dit is gelijk aan de opbrengst in 2016. De overgangsbepaling in de wet bepaalt dat het tarief niet verhoogd mag worden gedurende de overgangstermijn. Gezien de tijdelijke aard van de overgangsregeling betreft het hier een incidentele opbrengst voor 5 jaar die derhalve niet ingezet kan worden voor dekking van structurele lasten (€ 1.691.000 V in de jaren 2018 t/m 2021).

5. *Kosten invordering precariobelasting*

Bij de invoering van precario in 2016 is bezwaar aangetekend door een belastingplichtige. Hiervoor zal een procedure gevoerd moeten worden waarbij specialistische ondersteuning nodig is. Het is nog onbekend hoe lang deze procedure gaat duren. Daarnaast zijn er werkzaamheden te verrichten voor nieuwe belastingplichtigen. Er is een voorzichtige inschatting gemaakt van de te verwachten kosten. De verwachting is dat na twee jaar deze kosten vervallen (€ 100.000 N in 2018 en € 100.000 N in 2019).

Nieuw beleid

Programma Economie

1. *Dienstverleningsovereenkomst Ontwikkelingsbedrijf NHN*

Besluitvorming ziet op de continuering van de regionale samenwerking op het gebied van economie en vestigingsklimaat via het Ontwikkelingsbedrijf NHN. In de nieuwe periode (2018-2025) wordt erop ingezet om iets meer activiteiten te ondernemen. In verband met kosten voor wijziging huisvesting en organisatie is sprake van een eenmalige bijdrage die eveneens in de kadernota is opgenomen (€ 5.000 N in 2018).

2. *Economische visie Langedijk*

De Economische Visie 'Langedijk Onderneemt' en het uitvoeringsprogramma zijn in 2012 door de raad vastgesteld. Het uitvoeringsprogramma is nu grotendeels gerealiseerd. Op het gebied van ruimtelijke economie zijn veel ontwikkelingen, ook op regionale schaal. Het is wenselijk om in 2018 een nieuwe beleidsvisie op te stellen (€ 30.000 N in 2018).

X Totale begrotingssaldo na structurele en incidentele mutaties Kadernota 2018

Het totale begrotingssaldo na structurele en incidentele mutaties Kadernota 2018 vertoont een positief resultaat in de jaren 2018 t/m 2021. Dit positieve resultaat is aflopend en is de komende jaren positief, omdat de opbrengst precariobelasting van ca. € 1.700.000 in de jaren 2018 t/m 2021 incidenteel is (€ 1.475.000 V in 2018, € 1.205.000 V in 2019, € 976.000 V in 2020 en € 438.000 V in 2021).

XI Toekomstige ontwikkelingen

Hieronder worden de toekomstige ontwikkelingen weergegeven die op dit moment nog niet geduid kunnen worden. Dit betekent dat deze ontwikkelingen wel alvast vermeld en toegelicht worden in deze Kadernota, maar dat de financiële consequenties hiervan momenteel nog niet bekend zijn.

Programma Besturen en Burgers

1. *Bestuurlijke toekomst gemeente Langedijk*

In april 2017 heeft de gemeenteraad een beslissing genomen over de toekomst van de gemeente Langedijk. Er is besloten om verder het traject te onderzoeken voor een ambtelijke fusie. Hiertoe heeft het college opdracht gekregen een plan uit te werken en uiteindelijk verder het traject tot een ambtelijke fusie in te gaan vullen. De partner(s) waarmee dit zou moeten gebeuren zijn nog niet bekend en ook dit is onderwerp van het onderzoek. Dit traject brengt uiteraard kosten met zich mee. De omvang van deze kosten is nog niet bekend en sterk afhankelijk van het te volgen traject en de mogelijke partner(s). De kosten bestaan met name uit kosten van eigen personeel voor invulling van projectteams gedurende het totale traject. De afname is dat het totale traject drie jaar zal duren en dat het 30% van de totale capaciteit zal bedragen. Omdat voorgesteld zal worden om deze kosten te dekken uit de algemene reserve zijn deze kosten niet opgenomen in de exploitatie.

2. *Kosten organisatie ontwikkeling*

De gemeenten staan voor een groot aantal vraagstukken en veranderingen. Dit vraagt om competentie ontwikkeling en een andere mindset voor zowel medewerkers en management. Om deze organisatie ontwikkeling vorm te geven kondigen wij aan dat wij voor de begroting 2018 een p.m. budget vragen voor de komende jaren. De dekking van deze kosten zal worden geregeld door een onttrekking te doen uit de Algemene Reserve.

3. *Nieuwe eisen voor de werkzaamheden Burgerzaken*

De wetgeving en werkzaamheden van burgerzaken zijn sterk in ontwikkeling. De wettelijke verplichtingen voor de BRP veranderen ingrijpend en er worden meer en hogere eisen gesteld aan de privacy en kwaliteit van persoonsgegevens. Daarnaast zijn er opleidingen die verplicht zijn voor Burgerzaken volgens nieuwe wetgeving. Er zal fors moeten worden geïnvesteerd in opleiding en automatisering om deze wettelijke verplichtingen vorm te geven.

Programma Milieu

4. *Nota klimaatadaptatie*

Door het veranderen van het klimaat is er steeds vaker sprake van weersextremen, zoals zware neerslag, droogte en hitte. Landelijk is afgesproken dat de gemeenten in 2020 in beeld hebben wat de gevolgen zijn en wat er aan gedaan kan worden om de gevolgen in de hand te houden. In 2040 moet de gemeente klimaatbestendig zijn

5. *Contourennota Energietransitie, Langedijk gasloos*

Door de rijksoverheid is aangegeven dat in 2050 het hele land 'gasloos' moet zijn. Dat betekent dat er (nagenoeg) geen gebruik meer wordt gemaakt van fossiel aardgas. Aardgas wordt nu voornamelijk gebruikt voor energietransitie: warmtelevering via een collectief warmtenet of een all-electric oplossing.

Programma Sociaal Domein

6. *Invulling vierkant sociaal domein*

In het verleden is besloten om voor de 2 decentralisaties een reserve in te stellen waarin overschotten of tekorten in worden gedaan. Bij de uitvoering van de decentralisaties wordt steeds meer gekeken naar ontschotting tussen de verschillende onderdelen waarbij de verbinding met de participatiewet wordt gezocht. Als in de praktische uitvoering van de zorg de link met de participatiewet wordt versterkt is het logisch om te kijken of dit ook meegenomen gaat worden in het vierkant. Hierdoor ontstaat een bredere basis voor zorg aan cliënten. Deze verbreding van het vierkant kan gevolgen hebben voor de begroting. De verbreding van het vierkant zal, indien daartoe besloten wordt, bij de begroting meegenomen worden.

7. *Bedrijfsvoering sociaal domein*

De ontwikkeling van de decentralisaties blijft doorgaan. Dit heeft gevolgen voor de directe werkzaamheden en de bedrijfsvoering rondom de processen van het sociaal domein. Daarnaast vraagt het ook een grotere inzet van de overige bedrijfsvoeringstaken. De verwachting is dat in de komende jaren deze taken zullen toenemen. De vraag is in hoeverre de kosten die betrekking hebben op deze taken direct toegerekend moeten worden aan het sociaal domein. Verdere uitwerking is hiervoor nog nodig. Bij het opstellen van de begroting 2018 moet dit uitgewerkt zijn.

8. *Veilig Thuis*

De uitvoering van Veilig Thuis is ondergebracht bij de GGD Hollands Noorden. Het huidige budget is tekort gebleken om de taken goed en tijdig te kunnen uitvoeren. De GGD komt naar verwachting voor de zomer 2017 met een aangepaste begroting Veilig Thuis. Wanneer wordt besloten tot een tegemoetkoming in deze begroting, gaan de uitgaven voor Veilig Thuis structureel stijgen. De verdeelsleutel hiervoor is nog niet bekend. Afhankelijk van deze verdeelsleutel en de procentuele hoogte van de tegemoetkoming kan deze verhoging variëren van ongeveer € 15.000 (bij 50% tegemoetkoming o.b.v. huidige verdeelsleutel) tot ongeveer € 90.000 (100% tegemoetkoming o.b.v. inwoneraantal).

Algemene dekkingsmiddelen

9. *Kosten flexibele schil*

Bij de begroting 2017 heeft de raad budget van € 300.000 beschikbaar gesteld voor een flexibele schil. Dit budget kan besteed gaan worden indien er specifieke kennis nodig is die niet binnen de organisatie aanwezig is of voor projecten die niet binnen de standaard formatie uitgevoerd kunnen worden. De aanvraag voor dit budget is gedaan vòòr de besluitvorming rondom de toekomstige ambtelijke fusie. De onderzoeken voor een ambtelijke fusie zijn in een beginfase. De ambtelijke fusie kan gevolgen hebben voor het doorschuiven van mogelijke projecten om aan te sluiten bij een mogelijke fusiepartner. Daardoor zou het benodigde budget van de flexibele schil kunnen wijzigen. Dit kan pas na een grondige analyse. Dit zal bij het opstellen van de begroting 2018 bekeken worden.

Bijlagen

Meerjaren Investeringsplan

De investeringen zijn onder te verdelen in vervangingsinvesteringen en de overige investeringen. Alle geplande investeringen vanaf 2018 kunnen vanwege onvoldoende capaciteit niet worden uitgevoerd. Hierdoor zullen bepaalde investeringen worden uitgesteld of niet uitgevoerd kunnen worden. Indien investeringen worden uitgesteld (met name vervangingsinvesteringen) zullen de geraamde kapitaallasten ook doorschuiven naar een later moment en zijn de kapitaallasten in de eerste jaren lager en in de latere jaren hoger. Hiermee wordt het probleem van de extra kapitaallasten naar de toekomst verschoven. Indien ervoor gekozen wordt om investeringen niet uit te voeren (met name overige investeringen) hoeven er ook geen kapitaallasten te worden geraamd. Dit komt ten gunste van het begrotingssaldo. Om een goede afweging te kunnen maken om investeringen wel of niet uit te voeren zijn in een aparte bijlage bij deze kadernota de geplande investeringen (overige investeringen en vervangingsinvesteringen) vanaf 2018 weergegeven (zie bijlage I).

De tabellen 6 t/m 8 en de grafieken 1 en 2 hebben betrekking op het Meerjaren Investeringsplan 2018 - 2021. Deze tabellen en grafieken geven inzicht in de investeringskredieten/boekwaarden en de kapitaallasten van de diverse investeringen.

Tabel 6: Status investeringen per programma

In tabel 6 is de status van de investeringen per programma weergegeven. De bedragen in deze tabel hebben betrekking op de geplande boekwaarden van de investeringen per jaar.

Soort investering	2018	2019	2020	2021
1. Bestaand plan, nog niet in uitvoering/aangeschaft				
0 - Besturen en burgers	371	242	463	0
3 - Onderwijs	1.120	1.135	1.618	0
4 - Cultuur	67	0	0	0
5 - Ruimtelijke ordening	284	0	0	0
7 - Sociaal domein	0	23	71	0
8 - Openbare ruimte	3.978	1.447	703	0
2. In uitvoering				
0 - Besturen en burgers	0	0	0	0
3 - Onderwijs	0	0	0	0
5 - Ruimtelijke ordening	0	0	0	0
7 - Sociaal domein	0	0	0	0
8 - Openbare ruimte	1.276	920	424	0
3. Voorstellen investeringen bedrijfsvoering				
0 - Besturen en burgers	270	45	311	708
4. Voorstellen overige investeringen + voorstellen VIP				
4 - Cultuur	0	0	0	70
5 - Ruimtelijke ordening	1.400	0	0	0
6 - Milieu	436	0	0	0
8 - Openbare ruimte	153	176	2.720	1.659
5. Extra budget investeringen bedrijfsvoering				
0 - Besturen en burgers	95	389	94	35
(leeg)	0	35	0	0
6. Extra budget overige investeringen + voorstellen VIP				
7 - Sociaal domein	17	0	0	0
8 - Openbare ruimte	27	0	0	0
Eindtotaal	9.494	4.413	6.405	2.471

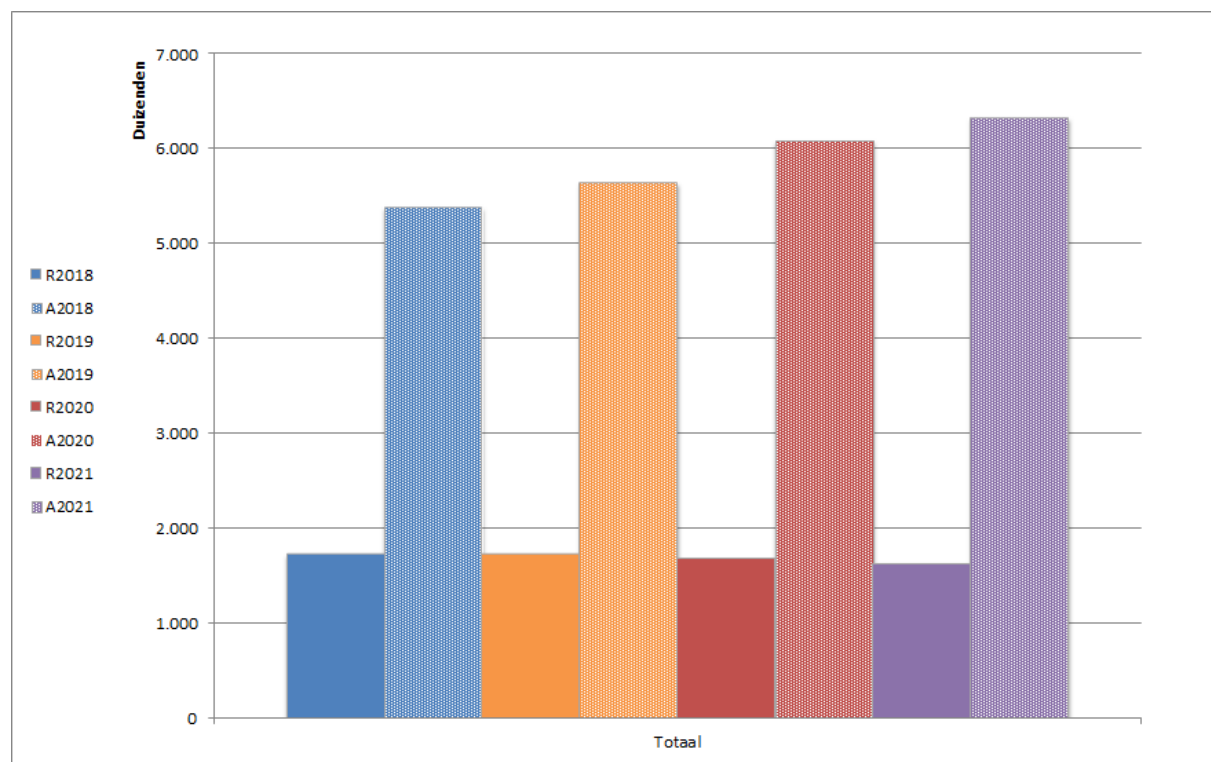
Tabel 7: Afschrijvingen per programma

Tabel 7 heeft betrekking op de afschrijvingen per programma. De afschrijvingslasten per programma in tabel 7 vloeien voort uit de geplande boekwaarden van de investeringen per programma in tabel 6.

	2018	2019	2020	2021
0 - Besturen en burgers	1.034	1.057	1.110	1.166
1 - Veiligheid	0	0	0	0
2 - Economie	0	0	0	0
3 - Onderwijs	1.161	803	803	834
4 - Cultuur	184	193	196	199
5 - Ruimtelijke ordening	19	128	128	132
6 - Milieu	0	17	17	17
7 - Sociaal domein	132	136	140	148
8 - Openbare ruimte	2.856	3.309	3.694	3.827
9 - Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0
(leeg)	3	3	5	5
Eindtotaal	5.389	5.646	6.093	6.329

Grafiek 2: Rente en afschrijvingen per jaar

Grafiek 2 heeft betrekking op de rente en afschrijvingen per jaar. Uit grafiek 1 blijkt dat de rente per jaar gelijk blijft en dat de afschrijving per jaar stijgt.

Tabel 8: Nieuwe aanvragen per programma

Tabel 8 betreft nieuwe aanvragen per programma. In tabel 8 wordt de benodigde gelden en de toekomstige afschrijvingen van de nieuwe investeringen weergegeven. Indien een investering in 2021 staat gepland dan zullen er geen kapitaallasten in onderstaande tabel worden vermeld, omdat de kapitaallasten dan op zijn vroegst vanaf 2022 geraamd worden.

	prioriteit	INVEST	KAPL 2018	KAPL 2019	KAPL 2020	KAPL 2021
3. Voorstellen investeringen bedrijfsvoering						
1. Vervangingsinvesteringen bedrijfsvoering		789	0	36	45	48
2. Overige investeringen bedrijfsvoering						
Vorbereidingskosten vervanging ICT Bodemplaat (2017)		220	48	47	46	45
DSP Beheertool (iController) (2021)		27	0	0	0	0
Zaaksysteem (eMAXX Suite) incl. conversiekosten (2020)		220	0	0	0	77
Personeelsinformatiesysteem (2021)		45	0	0	0	0
Infrastructuur (servers, switches, etc.) 2020 (2020)		30	0	0	0	6
Infrastructuur (servers, switches, etc.) 2021 (2021)		35	0	0	0	0
Geluidsinstallatie + discussiesysteem (raadszaal + (2021)		89	0	0	0	0
Airco computerruimte (2021)		53	0	0	0	0
LIAS Enterprise (2020)		46	0	0	0	16
Totaal 2. Overige investeringen bedrijfsvoering		765	48	47	46	145
4. Voorstellen overige investeringen + voorstellen VIP						
3. Vervangingsinvesteringen programma's		378	0	3	8	8
4. Overige investeringen						
Integraal project openbare ruimte Bomenbuurt ZSW (2021)		1.450	0	0	0	0
Integraal project openbare ruimte Barnewiel 1 (2020)		670	0	0	0	44
Zonnepanelen op de gemeentelijke daken (2018)		436	0	24	24	24
Integraal project openbare ruimte Bomenbuurt ZSW (2020)		50	0	0	0	11
Integraal project openbare ruimte Barnewiel 1 (2019)		30	0	0	6	6
Doortrekken De Punt (2018)		100	0	0	22	21
Doortrekken De Punt (2020)		2.000	0	0	0	99
LOMW historische vaarverbinding Achterburggracht (2018)		1.300	0	53	53	52
LOMW voorb historische vaarverbinding Achterburggracht (2018)		100	0	22	21	21
LOMW Voorbereiding revitalisatie havengebied BoL (2) (2018)		100	0	12	11	11
Totaal 4. Overige investeringen		6.236	0	111	138	290
5. Extra budget investeringen bedrijfsvoering		789	38	52	131	149
6. Extra budget overige investeringen + voorstellen VIP						
3. Vervangingsinvesteringen programma's		794	52	53	52	52
4. Overige investeringen						
Brandmeldinstallatie - Sporthal Mayerslot (2018)		27	0	3	3	3
Totaal 4. Overige investeringen		27	0	3	3	3
Eindtotaal		9.778	137	304	423	693

Grafiek 3: Ontwikkeling boekwaarde

De geplande boekwaarden in de jaren 2017 t/m 2021 worden weergegeven in grafiek 3. Uit deze grafiek blijkt dat de boekwaarde in 2018 licht toeneemt t.o.v. 2017. In de jaren 2019 en 2020 daarna blijft de geplande boekwaarde van de investeringen redelijk stabiel, terwijl de verwachte boekwaarde in 2021 weer daalt. De vermelde boekwaarden in onderstaande grafiek hebben betrekking op alle investeringen (zowel afgesloten investeringen als lopende investeringen).

